

Strategische Toekomstagenda:  
de vier P's van Deventer

Deventer, juni 2009.

## 1. Inleiding

De Toekomstvisie Deventer 2030 is niet geschreven als een exacte aanduiding of voorspelling van hoe Deventer er in 2030 precies uit zou moeten of gaan zien: het is een richtinggevend document dat inspiratie moet geven voor het aanpakken van kansen en uitdagingen voor de toekomst van Deventer. Toch is het zaak niet te berusten en af te wachten tot die toekomst vanzelf werkelijkheid wordt. Het blijft nodig eerste stappen te zetten in de aangegeven richting, op weg naar het geschetste wensbeeld. Daarmee worden ook vragen manifest als:

- Welke stappen als eerste gezet kunnen worden?
- Wie zijn daarvoor de meest aangewezen partijen?

In de Strategische Toekomstagenda wordt een vertaalslag gemaakt van het wensbeeld voor 2030 naar behapbare, uitvoerbare eerste stappen op weg naar het wensbeeld. Dat kunnen in een aantal gevallen concrete eerste maatregelen of acties zijn, maar in veel gevallen zal er een voorbereidende stap nodig zijn in de sfeer van onderzoek, het bouwen van een samenwerkingsverband of het zoeken naar financiering, draagvlak of anderszins ontbrekende elementen.

In de Strategische Toekomstagenda worden de verschillende onderdelen van het wensbeeld gerangschikt naar beleidsthema's en vertaald naar bouwstenen voor politieke en bestuurlijke afwegingen die de komende Collegeperiode gemaakt kunnen worden. Deze opsomming is allerm minst uitputtend. Actuele problematiek zoals bijvoorbeeld de effecten van de kredietcrisis of andere lopende aangelegenheden zijn niet meegenomen. Het is evenmin uitputtend bezien vanuit lopende of voorgenomen beleidstrajecten. En tenslotte zullen er ook vanuit de samenleving tal van initiatieven zijn of komen. De Toekomstagenda is in dit stadium niet meer en niet minder dan een directe vertaling van het wensbeeld zoals vervat in de Toekomstvisie Deventer 2030 naar mogelijke acties die bijdragen aan het realiseren van het wensbeeld.

Tussen nu en de zomer van 2010 kan de Toekomstagenda doorontwikkeld worden tot een (middel)lange termijn toekomst/beleidsagenda voor de komende Collegeperiode, waarop uiteraard de politiek-bestuurlijke dynamiek zoals verkiezingen, en daarop volgende collegeonderhandelingen een belangrijk stempel zullen drukken. De Staat van Deventer, de Toekomstvisie Deventer 2030 en de verder uitgewerkte strategische toekomst/beleidsagenda vormen dan in de periode 2010-2014 drie inhoudelijke bakens voor politiek-bestuurlijk handelen.

## 2. Van visie naar toekomstig beleid

De Toekomstvisie Deventer 2030 hanteert als indeling de zes kernkwaliteiten van Deventer zoals die zijn vastgesteld in de 2<sup>e</sup> werkconferentie in het kader van de Toekomstvisie op 7 maart 2009:

- Ligging aan de IJssel
- Het Groene Platteland
- Stad met Historie
- Culturele Vrijstad
- Ondernemerschap & Vakmanschap
- Mensen in Verbinding.

De visie is tot stand gekomen denkend en werkend vanuit krachten en kansen. Daarbij is vertrekken vanuit de kernkwaliteiten min of meer vanzelfsprekend. Voor de Strategische Toekomstagenda is gezocht naar een mogelijke verbinding tussen enerzijds de visie en anderzijds bestaande beleidsthema's en programma's zoals deze in de begroting worden gehanteerd.

De in het voorbereidingsproces van de toekomstvisie gehanteerde ondertitels "innovatief, duurzaam en sociaal" zijn belangrijke inhoudelijke onderstromen gebleken. Voor de strategische toekomstagenda is uiteindelijk aansluiting gezocht bij een indeling zoals die ook wordt gehanteerd in het maatschappelijk verantwoord ondernemen:

- **People, Planet en Profit**

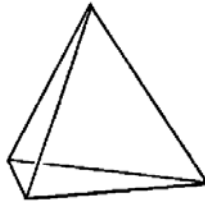
of in gewoon Nederlands:

- **Personen, Planeet en Profijt.**

Door toevoeging van de politiek/bestuurlijke component zoals die op verschillende plaatsen in de Toekomstvisie aanwezig zijn is een vierde 'P' toegevoegd, die van Politiek bestuur. De vertaling tussen Toekomstvisie en Toekomstagenda is dan als volgt:

Thema's uit de Toekomstvisie	De vier P's van de Toekomstagenda	Omvattende
Ligging aan de IJssel Het Groene Platteland Stad met Historie	<b>Planeet</b>	Alles met betrekking tot het grondgebied van Deventer zoals de ruimtelijke kwaliteit, mobiliteit, groen, water
Culturele Vrijstad Mensen in Verbinding	<b>Personen</b>	Sociale en culturele waarden, welzijn
Ondernemerschap & Vakmanschap	<b>Profijt</b>	Economie en energie/duurzaamheid
Verspreid opgenomen elementen m.b.t. het functioneren van politiek en/of bestuur	<b>Politiek</b>	Politieke besluitvorming, burgerparticipatie

Elke indeling is echter arbitrair en er zullen onderwerpen blijven die meer dan één thema, één 'P' omvatten. Elk thema heeft ook raakvlakken met elk van de andere thema's. Vandaar dat de toekomstagenda is gevisualiseerd als een tetrahedron, een driedimensionale figuur waarbij elk thema wordt gerepresenteerd als een driehoek, die grenst aan alle andere thema's/driehoeken:



Separaat bij de Strategische Toekomstagenda ontvangt u een in 3-D uitgevoerde voorstelling van de Strategische Toekomstagenda waarop de agenda is gevisualiseerd.

Bij toekomstig (middel)lange beleidsontwikkeling zal de Toekomstvisie als richtinggevend worden gehanteerd. Bij het formuleren van voorgenomen beleid verdient het aanbeveling om de eerder in het traject van de Toekomstvisie ontwikkelde scenario's te gebruiken voor het zogenaamde windtunnellen. Effectiviteit van beleid kan tot op zekere hoogte voorspeld worden als dit wordt getoetst aan elk van de vier uiteenlopende scenario's (Mijn Deventer, Ons Deventer, De Wereld en IK, Onze Wereld) die eerder zijn gebruikt om de Toekomstvisie tot stand te brengen.

### 3. Van visie naar uitvoering

Hierna volgen vier schema's waarin concrete vervolgstappen voor het oppakken van elementen uit de toekomstvisie zijn onderverdeeld. Zij worden onderscheiden op twee dimensies:

- Bouwstenen voor de korte termijn met direct resultaat of gericht op de (middel)lange termijn
- Gemeente is primair aan zet of derden zijn primair aan zet met evt. betrokkenheid van de gemeente.

De bouwstenen zijn compact geformuleerd maar zijn direct te herleiden tot één of meer pagina's uit de Toekomstvisie Deventer 2030. De nadruk in het schema ligt vooral op de bovenste helft van het schema, de bouwstenen die primair tot verantwoordelijkheid van de gemeente gerekend kunnen worden. Dit is verklaarbaar gezien vanuit het perspectief van de Toekomstagenda: dat van de gemeente. De onderste helft is zeker voor aanvulling vatbaar, al naar gelang er meer initiatieven uit de samenleving komen waar de gemeente ook in betrokken wordt. En uiteraard zal er ook veel zonder directe betrokkenheid van de gemeente plaats vinden. In de vierde 'P' staan de acties die er op gericht zijn de Deventer samenleving meer te mobiliseren op de thema's uit de Toekomstvisie.

I. Planeet

<b>Planeet</b>	Bouwstenen voor de korte en middellange termijn	Bouwstenen gericht op de (middel)lange termijn
Gemeente aan zet; betreft samenleving daarbij	<ul style="list-style-type: none"> <li>a) Maximaal inspelen op kansen voortvloeiend uit Ruimte voor de Rivier t.b.v. recreatie en ontwikkeling natuurwaarden</li> <li>b) Pilots met afsluiting Welle in weekends en de zomer</li> <li>c) Reductie woon-werkverkeer binnengemeentelijk (als werkgever); bijv. verdere stimulering gebruik fiets/OV door ambtenaren</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>d) Brede visie met bijbehorend programma ontwikkelen inzake mobiliteit, incl. alle vervoersmodaliteiten, gedragsbeïnvloeding, stimuli e.d.</li> <li>e) Verkeerscirculatieplan in relatie tot nieuwe brug, afsluiting Welle en light-rail (uitwerking brede visie)</li> <li>f) Onderzoek naar verbinding binnenstadsgebied richting Sluis- en Havenkwartier</li> <li>g) Ontwikkeling visie op de opvang van groei binnen bestaande bebouwing (inbreiding, rood voor rood 2.0, herstructurering), afhechten randen van de stad, behouden bestaande (cultuur-historische) kwaliteit</li> </ul>
Anderen aan zet; gemeente is/wordt betrokken	<ul style="list-style-type: none"> <li>h) Realisatie oplaadpunten elektrische auto's</li> <li>i) Reductie woon-werkverkeer bij Deventer bedrijven en instellingen; bijv. verdere stimulering gebruik fiets/OV door werknemers</li> <li>j) Lobby voor realisatie diverse voorstadshaltes NS</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>k) Brede visie ontwikkelen (bovenlokaal) op de toekomst van de IJssel; daarin meenemen bypass achter langs De Hoven</li> <li>l) Afwikkeling discussie over de Stadshaven (hangpunt Toekomstvisie)</li> <li>m) (Haalbaarheids-)Onderzoek naar personenvervoer over de IJssel</li> <li>n) Ontwikkeling Deventer Light rail</li> </ul>

## II. Personen

<b>Personen</b>	Bouwstenen voor de korte termijn	Bouwstenen gericht op de (middel)lange termijn
Gemeente aan zet; betreft samenleving daarbij	<ul style="list-style-type: none"> <li>a) Voorzieningen (vooral voor jongeren) in nieuwe stadswijken</li> <li>b) Tegengaan schooluitval, borgen behalen startkwalificaties</li> <li>c) Stimuleren van noaberschap</li> <li>d) Stimuleren van positieve sociale controle en veiligheidsnetwerken</li> <li>e) Muziek en sport voor alle jongeren op de brede school</li> <li>f) Een dekkend netwerk van woonservicecentra voor wonen, zorg en welzijn</li> <li>g) Ketensamenwerking en flexibele, ruime openingstijden voor publieke dienstverleners/semi-overheid</li> <li>h) Sluitende aanpak voor drop-outs (zowel jongeren als volwassenen)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>i) Realisatie van kleinschalige woonzorgvoorzieningen in buurten, wijken en dorpen</li> <li>j) Onderzoek doen naar wijze waarop broedplaatsen/kristallisatiepunten gerealiseerd/geexploiteerd kunnen worden ter stimulering van cultureel/economisch klimaat</li> <li>k) Scholingsoffensief 2.0 ontwikkelen met name gericht op beroepsonderwijs</li> <li>l) Onderzoek doen naar betrekken senior-vaklieden in scholing (cf. Gilden/leer-werk-aanpak)</li> <li>m) Onderzoek doen naar de ontwikkeling van nieuwe modellen waarin re-integratie, werk met behoud van uitkering, PGB, mantelzorg en vrijwilligerswerk met elkaar gecombineerd kunnen worden</li> <li>n) Visie op gezondheidszorg ontwikkelen, preventie in plaats van reparatie</li> </ul>
Anderen aan zet; gemeente is/wordt betrokken	<ul style="list-style-type: none"> <li>o) Landelijk centrum voor bibliotheek vernieuwing benutten als startpunt voor een centrum voor het Boek 2.0 als bron van kennis, cultuur en ontspanning</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>p) Haalbaarheid onderzoeken naar culturele activiteiten/evenementen met de IJssel/Welle als decor</li> <li>q) In Stadsmarketing dialoog aangaan rond doorontwikkeling evenementen (uitbreiding, vernieuwing, schaal, lokaties, positionering)</li> </ul>

### III. Profijt

<b>Profijt</b>	Bouwstenen voor de korte termijn	Bouwstenen gericht op de (middel)lange termijn
Gemeente aan zet; betreft samenleving daarbij	<ul style="list-style-type: none"> <li>a) Haalbaarheidsonderzoek Deventer Energiecoöperatie</li> <li>b) Maatregelen ter stimulering van maatschappelijk verantwoord ondernemen</li> <li>c) Haalbaarheidsonderzoek transferium/smart work center</li> <li>d) Realisatie expertisecentrum ICT diensteninnovatie</li> <li>e) Project veilig winkelen uitbreiden naar binnenstad en verspreid gelegen winkels</li> <li>f) Besparingsprogramma's energiezuinig bouwen en wonen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>g) Ontwikkeling brede duurzaamheidsvisie als opmaat naar Duurzaamheidspact, waarin milieu, wonen, voedsel, energie, vervoer en gedrag een plek krijgen</li> <li>h) Onderzoek doen naar rol en economisch potentieel lokale/regionale voedselvoorziening en streekproducten</li> <li>i) Onderzoek (her-)gebruik lokale/regionale grondstoffen</li> <li>j) Cradle-to-cradle opzet bedrijventerreinen (nieuw en bestaand)</li> <li>k) Werken aan huis en werken in de buurt stimuleren/faciliteren</li> <li>l) ZZP-ontwikkeling faciliteren</li> </ul>
Anderen aan zet; gemeente is/wordt betrokken	m) Verdere uitbouw Transition Town Deventer	n) Tot stand brengen van een Academie voor de duurzaamheid

IV. Politiek

<b>Politiek bestuur</b>	Bouwstenen voor de korte termijn	Bouwstenen gericht op de (middel)lange termijn
Gemeente aan zet; betreft samenleving daarbij	<ul style="list-style-type: none"> <li>a) Vervolgen nota deregulering , meer werken op basis van vertrouwen</li> <li>b) Deventer is een netwerksamenleving; ga netwerken en in dialoog met de samenleving; stimuleer maatschappelijk debat en betrokkenheid bij het oplossen van vraagstukken</li> <li>c) Implementatie participatieladder in beleidscyclus</li> <li>d) Evalueren van de opname van elementen uit de toekomstvisie in het collegeprogramma en de strategische (middel)lange termijnagenda</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>e) Sluiten Duurzaamheidspact met bedrijven/instellingen waarin afspraken en samenwerking op het gebied van duurzame ontwikkeling en bedrijfsvoering worden vastgelegd</li> <li>f) Doorontwikkeling Wijkaanpak richting veiligheid, vrijwilligerswerk en mantelzorg, sociale pijler en duurzaamheid</li> <li>g) Sluiten Sociaal pact met bedrijven en instellingen waarin afspraken en samenwerking op het gebied van scholing, werk, zorg en inkomen worden vastgelegd</li> <li>h) Over 4 jaar herijken van de lange termijnvisie voor de gemeente Deventer</li> </ul>
Anderen aan zet; gemeente is/wordt betrokken	i) Samenwerken met regio S3H, provincie Overijssel en landsdeel Oost inzake burgerparticipatie	j) -